

gemeente

Oost Gelre

Strategie gemeente Oost Gelre

SAMEN AAN DE SLAG IN ANDERE TIJDEN

INHOUDSOPGAVE

- 1 Inleiding / *p. 5*
- 2 Identiteit van onze gemeente / *p. 6*
- 3 Wat zijn onze sterke kanten en waarin willen we beter worden? / *p. 9*
- 4 Visie: Wat willen we worden / bereiken? / *p. 12*
- 5 Van overheid voor de burger naar overheid met de burger / *p. 16*
- 6 Strategie: Uitvoeringsprogramma / *p. 18*
- 7 Bijlagen / *p. 22*

INLEIDING

“Hoe houden we Oost Gelre ook in de toekomst vitaal? Hoe houden we Oost Gelre aantrekkelijk om er te blijven wonen, werken en te recreëren? Er komt veel op ons af: krimp, vergrijzing, afnemende woningbouw, een platteland dat onder druk staat, landelijke ontwikkelingen, decentralisaties, noem maar op. Ontwikkelingen die de vitaliteit van Oost Gelre onder druk zetten. Hoe gaan we hier mee aan de slag?”

Met deze open vragen zijn we in maart 2013 een discussie gestart met de gemeenteraad en de inwoners van Oost Gelre. Aanleiding waren twee moties (zie bijlage 4) die in november 2012 in de gemeenteraad zijn aangenomen. In die moties kreeg het college van B&W opdracht om in gesprek te gaan met de gemeenteraad, maar vooral ook met de inwoners, verenigingen en organisaties. Het doel was om antwoorden te vinden en te komen tot een richting, een strategie.

We zijn tijdens vijf bijeenkomsten in gesprek gegaan met de inwoners. We hebben discussies gevoerd over thema's als krimp, wonen, werk, zorg, onderwijs en platteland. Het leverde goede, soms felle en emotionele discussies op. De verslagen van deze bijeenkomsten hebben we zo concreet mogelijk samengevat: wat willen we bereiken en wat moeten we daarvoor doen of laten? Ook via Facebook hebben we vragen gesteld en de discussie aangewakkerd.

De algemene conclusie is dat we het op veel fronten al heel goed doen. Er is veel initiatief vanuit de inwoners. Oost Gelre heeft een groot organiserend vermogen en een bloeiend verenigingsleven. We kunnen leunen op een groot vrijwilligerskorps. Mantelzorg staat op een hoog niveau. Verenigingen en organisaties nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. En er zijn veel ideeën. Ideeën die oplossingen aandragen om de gevolgen van huidige en toekomstige ontwikkelingen op te vangen.

Maar er is ook zorg. Bijvoorbeeld over wonen in de kleine kernen, over het voortbestaan van de eigen sportclub, over het leerlingenaantal op kleine scholen en over dagbesteding voor ouderen.

Hoe is dit boekje bedoeld?

Inwoners, organisaties en verenigingen hebben hun mening gegeven. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in dit boekje. Dat betekent niet dat we nu voor alles een panklare oplossing hebben. Er zijn ideeën, maar ook vraagtekens en dilemma's. Maar één ding hebben ze wel gemeen: ze geven richting. Samen vormen ze de contouren van een strategie. Het overzicht van ideeën biedt een concrete agenda en overzicht van actieplannen. We kunnen er mee aan de slag.

Deze visie is een dynamisch document, waar we met alle betrokkenen mee aan de slag moeten. Ideeën concreet maken, oplossingen uitwerken en rolverdelingen scherp krijgen. Dit is een continu proces en aan veranderingen onderhevig. We gaan dit bijstellen wanneer dit nodig is. We weten wat ons te doen staat, en gaan nu samen aan de slag.

“Behouden van onderwijs in de kleine kernen, waarbij kwaliteit vóór kwantiteit gaat”

2

IDENTITEIT VAN ONZE GEMEENTE

*Wat zijn de gedeelde waarden?
(bron: Toekomstvisie 2020)*

Kernwaarden

In de toekomstvisie staan de kernwaarden van Oost Gelre: aandachtig - uitnodigend- eerlijk.

Aandachtig, omdat we dienstverlenend zijn voor interne en externe klanten en hen willen helpen. Uitnodigend, omdat we open staan voor de samenleving en voor andere organisaties. Eerlijk, omdat we aangeven wat we wél en niet kunnen, en omdat we werken vanuit onze professionaliteit.

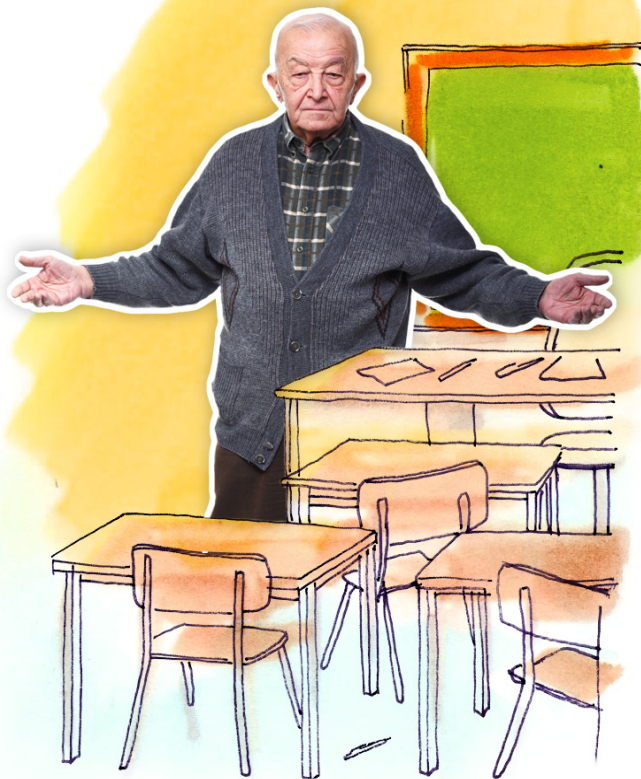
Waar staat onze gemeente in 2013?

Verwachtingen van de toekomst

De gemeentelijke organisatie heeft in het recente verleden laten zien dat zij wendbaar is en hierdoor goed kan reageren op ontwikkelingen. Deze wendbaarheid zullen we in de toekomst hard nodig hebben. De nieuwe taken die het Rijk aan ons opdraagt vergroten onze verantwoordelijkheid enorm. Ook krijgen we te maken met de gevolgen van de bevolkingskrimp.

Krimp en vergrijzing

De wereldbevolking is in de 20^e eeuw verviervoudigd en in Nederland verdrievoudigd. Aan die bevolkingsgroei komt nu wereldwijd langzaam een einde. Nederland groeit nu nog, maar rond 2035 krijgen we te maken met een bevolkingsdaling. Rond 2025 heeft de helft van de Nederlandse gemeenten al te maken met krimp. In Limburg, Groningen en Zeeland wordt de krimp al merkbaar en ook onze gemeente volgt.

Naast het teruglopen van het inwoneraantal heeft, met name de vergrijzing, gevolgen voor de werkgelegenheid, de voorzieningenstructuur (onderwijs, zorg en commerciële voorzieningen) en het sociale en culturele leven in onze gemeente.

De komende jaren worden de gevolgen van de demografische ontwikkeling steeds meer zichtbaar. Scholen hebben nu al te kampen met teruglopende leerlingenaantallen en steeds meer ouderen doen een beroep op geneeskundige en overige zorg. Om onderwijs en betaalbare zorg te behouden zullen we als gemeente over voldoende innovatie-, aanpassings-, en wilskracht moeten beschikken. Tijdens de bijeenkomsten met burgers, maatschappelijke instellingen en verenigingen die aan het samenstellen van deze visie voorafgingen, hebben we mogen ervaren dat deze kwaliteiten aanwezig zijn. Krimp biedt overigens ook kansen. De druk op de ruimte neemt af en het wordt wellicht eenvoudiger om ons karakteristieke landschap met mooie kerkdorpen in stand te houden.

Bevolking

De bevolking van de gemeente Oost Gelre is gestegen in de jaren 2008 t/m 2011 en neemt daarna licht af. De ontwikkeling in de toekomst laat een verschillend beeld

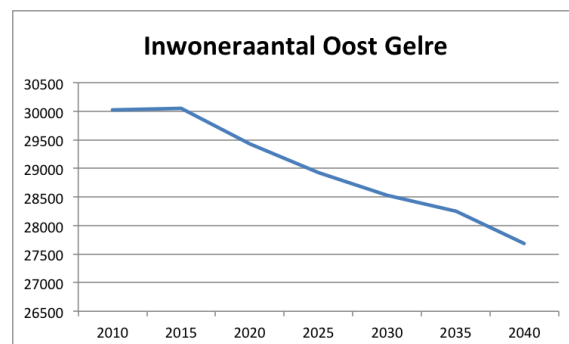
per kern zien. De daling is het sterkst in de kernen Lievelede en Zieuwent. We moeten onderkennen dat een daling voor een kleine kern meer gevolgen heeft dan bijvoorbeeld voor Groenlo of Lichtenvoorde. We zien de laatste jaren een toename in leegstand van woningen in

alle kleine kernen, ook op regionaal niveau. De voorlopige prognose van de bevolkingscijfers brengt daar geen verandering in. Elke vijf jaar neemt de bevolking met zo'n 500 inwoners af, zodat er in het jaar 2040 2.340 minder inwoners, oftewel 7,8%, in de gemeente Oost Gelre wonen. De daling zet zich sterk in na 2016. Wat de daling exact zal zijn, is niet van belang. Het heeft effect en daar moeten we nu op inspelen.

“Gemeente behoudt de regie en weegt de belangen van de verschillende partijen.”

Het aantal inwoners is onlosmakelijk verbonden met de woningvoorraad. De woningvoorraad verdelen we naar behoefte en de samenstelling van het aantal huishoudens. De verwachting is dat het aantal huishoudens licht zal toenemen door minder grote gezinnen en meer alleenstaanden. Uiteindelijk moet vraag en aanbod bij elkaar komen.

bron: Primos 2012 (voorlopig)

We zien deze ontwikkelingen met vertrouwen tegemoet. Het stelt hoge eisen aan bestuur en aan medewerkers van de gemeentelijke organisatie, maar in deze ingewikkelde tijden lopen we daar niet voor weg. In onze stijl van werken komen drie trefwoorden regelmatig terug: netwerken inschakelen, professioneel werken en vernieuwen.

Ellen Bakker

Praten met elkaar is de beste manier samenwerking te stimuleren. Gemeente heeft de zeer belangrijke taak alle benodigde informatie te verstrekken. Communicatie betekent ook kritisch zijn en open discussie voeren in vriendelijke omgeving. Oost Gelre geeft goede gelegenheid aan de burgers ideeën te delen

Vind ik leuk · 6 juni

bron: Facebookpagina 'Meepraten in Oost Gelre'.

We zijn als gemeentelijke organisatie in toenemende mate een organisatie die niet alles zelf doet, maar die wel inzicht in de netwerken in de samenleving heeft. Hierbij kunnen wij de regie houden.

3

WAT ZIJN ONZE STERKE KANTEN EN WAARIN WILLEN WE BETER WORDEN?

Waar ligt onze kracht?

Oost Gelre is een prachtige gemeente in het oosten van Nederland. De twee grote en zes kleine kernen met het tussenliggende landschap vormen een mooi geheel. De gemeente is groen vanwege veel agrarisch gebied, maar kent veel niet-agrarische bedrijvigheid.

Iedereen doet mee

Van oudsher kent onze gemeente een rijk verenigingsleven. Op het gebied van cultuur, welzijn en sport is er een divers aanbod. Het verenigingsleven verbindt jong en oud en er zijn ook initiatieven om mensen met een beperking mee te laten doen aan tal van activiteiten. De verenigingen en haar vrijwilligers spelen nu en in de toekomst een belangrijke rol in het leefbaar houden van de kernen.

Toerisme

De toeristische waarde van de Achterhoek biedt mogelijkheden aan de recreatieve sector. De vergrijzing biedt dus ook hier kansen. We spelen in op de stijgende behoefte aan korte vakanties en de behoefte aan rust, authenticiteit en samenzijn. We richten onze pijlen op het versterken van de volgende recreatieve producten:

- Wijn-, streek- en gezondheidsproducten voor verschillende doelgroepen;
- Cultuurhistorie, landschappen en fiets- en wandelproducten voor senioren;
- Evenementen voor verschillende doelgroepen.

Industrie

Wij zijn in de gemeente sterk in de maakindustrie. Het aandeel in de transport- en bouwsector is relatief hoog. Dit maakt de werkgelegenheid in onze gemeente wat kwetsbaar. Het regionaal bedrijventerrein de Laarberg positioneert zich duidelijk als een bedrijventerrein met ruimte voor de biobased economy. Hier ligt een mooie nieuwe kans die gebaseerd is op één van onze sterke punten: de agrarische kracht van onze gemeente.

10

Samenwerking

We werken op een prima manier samen met onze buurgemeenten. Samen hebben we een sociale dienst, een organisatie voor sociale werkvoorziening en we werken ook regionaal samen voor wat betreft de brandweer. De partners waar we het meest mee samenwerken zijn de gemeenten Berkelland en Winterswijk. Maar ook met andere (buur-)gemeenten in onze regio en andere overheden, zoals bijvoorbeeld het waterschap, werken we graag samen. We denken hierbij aan ambtelijke samenwerking op kleine schaal. We werken ook samen met onze inwoners. Ook deze strategische visie is tot stand gekomen in samenwerking met onze inwoners. Voordat we ook maar een letter

op papier wilden zetten, hebben we eerst ons oor te luister gelegd in de samenleving. We zijn de gemeente ingetrokken en hebben ook de sociale media gebruikt om te horen wat er leeft en wat onze inwoners belangrijk vinden. Dit gaat in de toekomst nog veel verder. We zijn niet meer een gemeente die alles zelf kan en wil doen. We geven ruimte aan initiatieven van inwoners en sluiten aan waar dit nodig is. 'Van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie' heet deze ontwikkeling. Deze manier van werken is nodig om met minder middelen toch een goed resultaat in de samenleving te bereiken. Dit is een ingewikkeld proces en het vraagt veel tijd en goede contactuele vaardigheden van onze ambtenaren.

Dienstverlening

We zijn er voor de bewoners en voor de bedrijven en organisaties in onze gemeente. We zijn sterk in het persoonlijke contact. Daarnaast ontwikkelen we ons sterk op het gebied van digitale dienstverlening. Onze medewerkers vinden het belangrijk om de verwachtingen van onze klanten te overtreffen met service en professionaliteit. Met overtreffen bedoelen we dat we met inwoners meedenken, ons in kunnen leven en dat we ongevraagd meer service kunnen bieden. We bereiken dit door steeds de juiste man of vrouw op de juiste plek te laten werken en door deze medewerkers goed te blijven scholen.

Waar in willen we beter worden?

De gemeentelijke organisatie kan nog verder groeien in het integraal afstemmen van projecten. Dit is belangrijk omdat we naar buiten toe als één organisatie op willen

trede. Daarnaast kunnen we nog verder groeien in de manier waarop we met vragen van klanten omgaan. Als we doorvragen dan kennen we ook de 'vraag achter de vraag'. Hierdoor kunnen we nog beter inspelen op behoeften van klanten of behoeften in de samenleving. Tot slot willen we verder groeien in het samenwerken bij de al eerder genoemde ontwikkeling 'van burgerparticipatie tot overheidsparticipatie'.

VISIE: WAT WILLEN WE WORDEN / BEREIKEN?

12

Nieuwe vormen van samenwerking

De gemeente is niet meer de oplossing van alle problemen in de samenleving. De gemeenteraad sprak zich hier in een motie - tijdens de behandeling van de begroting 2013 - helder over uit (zie bijlage 4). Van het college wordt gevraagd om met gebruikmaking van de kennis van ondernemers, onderwijs, zorginstellingen, dorpsbelangenorganisaties en corporaties concrete actieplannen te maken om Oost Gelre vitaal te houden. Het proces om tot deze strategie te komen is op deze manier opgepakt. Veel mensen uit, en soms namens, organisaties zoals hierboven genoemd hebben hun inbreng gehad in onze strategie. Er zat enorm veel deskundigheid aan tafel. (bijlage: 1-2)

Dit is een mooi begin, maar daar laten we het niet bij. Verschillende onderdelen worden in overleg met andere organisaties verder concreet gemaakt. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan wonen en onderwijs, maar ook aan de drie decentralisaties. De aard van deze samenwerking, die helemaal bij deze tijd past, is het op thema's elkaar opzoeken, acties formuleren waarin staat wat iedere partij kan doen en elkaar aan deze afspraken houden. Deze samenwerking is thematisch en concreet.

Als gemeente houden wij het overzicht en de regie waardoor de integraliteit tussen deze onderwerpen geborgd blijft. Eveneens hebben wij voldoende inzicht in de vraag welke punten op regionaal verband opgepakt kunnen worden. Bijvoorbeeld door de werkplaatsen in de regio Achterhoek (www.achterhoek2020.nl).

Professioneel werken

Van ambtenaren en bestuurders wordt een professionele houding verwacht. We komen afspraken goed na, we scholen onszelf zodat we vakbekwaam zijn en we proberen werkprocessen steeds verder te stroomlijnen.

Vernieuwen

Het werk in onze gemeentelijke organisatie is voortdurend in beweging. We proberen ons op ontwikkelingen in de samenleving

aan te passen. Een voorbeeld hiervan is hoe we sociale media inzetten bij onze communicatie met belanghebbenden. Ook steken wij veel energie in de verbetering van onze informatiehuishouding. Vernieuwing is geen doel op zich, maar een middel om efficiënt te blijven en aan te blijven sluiten bij de ontwikkelingen in onze samenleving. Bij de ontwikkeling van onze organisatie hanteren wij al enkele jaren de indeling van het 'SLIMme blokje'. De letters SLIM staan voor:

- Strategie;
- Lean (gestroomlijnde werkprocessen);
- I&A (informatisering en automatisering);
- Mensen.

Systematisch versterken wij op deze vier fronten onze bedrijfsvoering. Een belangrijk proces hierbij is onze Strategische Personeelsplanning. Dit is een werkwijze waarbij we voortdurend en systematisch de beschikbaarheid van mensen, de talenten van mensen en de behoefte van onze organisatie op korte en langere termijn met elkaar verbinden. Zo houden we de inzet van ons personeel op orde. Deze methode werkt al jaren prima en we raken er steeds beter bedreven in.

Ruimte voor initiatieven, verminderen regeldruk

In deze tijd moeten we meer dan ooit de energie en de initiatieven uit de samenleving benutten. We hebben een krachtig

verenigingsleven en veel gezonde bedrijven in de gemeente. We willen deze ruimte bieden door ons minder op te stellen als een partij die voorschrijft en controleert, maar meer als een partij die regisseert en stimuleert. Wij blijven daarom alert op overbodige regels. We hebben alleen niet alles in eigen hand. Soms lukt het niet om regels te schrappen. Vaak zijn regels ook nodig om de verschillende belangen in de samenleving te kunnen beschermen. Dan kijken we vooral of procedures eenvoudiger kunnen. Zo kunnen initiatiefnemers momenteel met het aanvragen van een evenementenvergunning ook diverse andere zaken regelen. Het gaat dus niet alleen om minder regels, maar ook vooral over hoe we met regels omgaan. *(bijlage: 3-8)*

Om procedures te versnellen moet iedereen een tandje bijschakelen. Ook de raad is bereid om naar haar vergaderschema te kijken om, waar nodig, een sneller tempo van besluitvorming te krijgen. De raad is nu al bereid om snel in te spelen op bijzondere situaties. Dit is belangrijk, want stukken die volgens het reguliere vergaderschema (2013) net na 20 mei aangeboden worden bij het bestuurssecretariaat, komen pas op 8 oktober in de raad.

(Lokale) economie als motor van onze samenleving

Passende werkgelegenheid is een belangrijke factor bij het behouden van jongeren en jonge gezinnen voor de Achterhoek. Daarnaast spelen de specifieke kwaliteiten (rust en ruimte) en het rijke verenigingsleven een belangrijke rol bij het behouden of weer terugwinnen van jongeren.

Enkel steunen op de al als positief gewaardeerde arbeidsmoraal van de Achterhoeker volstaat niet meer. Daarom willen we op tal van gebieden de bestaande werkgelegenheid stimuleren en nieuwe economie mogelijk maken. Hiertoe is door de gemeente een Innovatiefonds in het leven geroepen. In de zorgsector wordt in toenemende mate een beroep gedaan op vrijwilligers en mantelzorgers. Dit kan een bedreiging vormen voor de professionele zorgverleners. Deze ontwikkeling volgen we aandachtig.

Een vitale Achterhoek

Oost Gelre ziet zichzelf als onderdeel van de Achterhoek. Voor ons is een vitale Achterhoek van groot belang. We trekken samen op voor het verbeteren van de duurzaamheid. We formuleren gezamenlijk de kaders voor het maatschappelijk domein. Ook op het gebied van lobby

en marketing weten we elkaar te vinden. Voor behoud van werkgelegenheid in de regio is een goede fysieke en digitale infrastructuur vereist. We zetten ons in voor verbetering van de bereikbaarheid met de auto (A18/N18) en openbaar vervoer. Toegang tot de digitale snelweg (breedband internet) moet voor iedereen in onze gemeente beschikbaar zijn. Daarmee wordt de deur open gezet voor tal van nieuwe ontwikkelingen, zoals thuis werken en zorg op afstand. Ondanks de digitale mogelijkheden is het ook belangrijk om er voor te zorgen dat er voldoende bedrijven, organisaties en overheidsdiensten in onze regio gevestigd blijven. Dit is enorm belangrijk voor de werkgelegenheid, maar ook voor de leefbaarheid is het van belang dat (kantoor)panden in gebruik blijven. Hier is een gezamenlijke lobby van belang. Ook het aantrekken van toeristen en recreanten naar de Achterhoek is een gezamenlijke opgave. (bijlage: 5-16, 17)

Woonruimte die past

Om vooral de vergrijzing in de kleine kernen te beperken, is er behoefte aan betaalbare (huur)woningen. Omvorming van een deel van de bestaande woningvoorraad kan, naast het realiseren van starterswoningen, jongeren de mogelijkheid bieden zich te vestigen in hun geboortedorp. Verduurzaming van

de bestaande woningvoorraad en het levensloopbestendig maken van woningen biedt ouderen de kans langer zelfstandig te blijven wonen. (bijlage: 5-13, 14, 15)

Duurzaamheid

Wij willen een duurzame gemeente zijn. De energie in de gemeente moet zoveel mogelijk CO₂-neutraal opgewekt zijn. Dit doen we niet alleen samen met alle Achterhoekse gemeenten, maar ook met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek.

Voorbeelden van bestaande initiatieven zijn:

- de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM) voor de levering van duurzame energie;
- de ontwikkeling en exploitatie van lokale groene energieproductie en energiebesparing;
- Stichting Achterhoek Duurzaam Verbouwen, voor de hulp aan woning-eigenaren, huurders en ondernemers om gebouwen te verduurzamen.

Behouden van een aantrekkelijk voorzieningenniveau

Naast passende woonruimte is een goed voorzieningenniveau een voorwaarde voor de leefbaarheid in de kleine kernen en Groenlo en Lichtenvoorde. Om dit voor-

zieningenniveau ook op termijn op peil te houden stimuleren we het combineren van functies. Zo kan een schoolgebouw flexibel worden ingericht voor een cluster van voorzieningen bijvoorbeeld op het gebied van zorg, welzijn en sport. Andersom zou een MFA (multifunctionele accommodatie) in de toekomst ruimte kunnen bieden voor onderwijs. *(bijlage: 1-1)*

We zetten ons in om een breed aanbod aan voorzieningen in onze gemeente te handhaven. Kwaliteit gaat daarbij boven kwantiteit. Wellicht is het niet haalbaar voorzieningen op alle locaties te handhaven. Indien daarin keuzes moeten worden gemaakt kijken we vooral naar de bereikbaarheid van de voorzieningen.

Anke Sitter Noaberschap is een plicht tegen je buren en vrienden. Niet tegen de overheid (of deze moet zich ook als goede buur gaan gedragen?). Noaberschap overbrugt generaties. Wat, als er geen (gezonde) mix meer van generaties in een kern of buurtschap bestaat, ... [Meer weergeven](#)
Vind ik leuk · Beantwoorden · 3 · 13 mei om 13:48 · Bewerkt

bron: Facebookpagina 'Meepraten in Oost Gelre'.

Zorgen voor elkaar

We zien modern naoberschap en mantelzorg als een belangrijke aanvulling op de professionele zorg, maar niet als een vervanging of mogelijkheid om bezuinigingen op de zorg door te voeren. We zetten ons in om samen met maatschappelijke organisaties vraag en aanbod van zorg optimaal op elkaar af te stemmen om zo de zorg ook op termijn betaalbaar te houden. We willen organisaties ruimte bieden zodat ze goede oplossingen kunnen vinden voor de klant. Maatwerk is hierbij het sleutelwoord. We onderkennen de vaak zware last die op vrijwilligers rust en zien het als onze plicht de noodzakelijke ondersteuning en begeleiding te bieden. We kunnen ook

denken aan een experiment met burgers in een kern die de zorg zelf organiseren zonder al te veel regels.

(bijlage: 4-11, 12)

Onderwijs

Voor het behoud van leefbaarheid spelen de basisscholen in de kernen een belangrijke rol. Om de kwaliteit van onderwijs ook bij blijvend dalende leerlingen aantallen te kunnen waarborgen is verregaande samenwerking tussen scholen nodig. *(bijlage: 6-18)*

5

VAN OVERHEID VOOR DE BURGER NAAR OVERHEID MET DE BURGER

Initiatief bij de samenleving

Uit de bijeenkomsten blijkt een sterke behoefte aan veiligheid, het 'ons kent ons' gevoel en betrokkenheid met en aandacht voor elkaar. Deze waarden willen we ook terug zien in onze gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering.

(bijlage: 3-7)

Voor de komende jaren vragen we steeds meer van de burger. Daar moet van onze kant wel wat tegenover staan; een aantrekkelijke omgeving die leefbaarheid uitstraalt, zowel in de grote als kleine kernen. We willen de regierol voeren waar dit kan en faciliteren daarin. We moeten steeds zoeken naar samenwerking en afstemming met elkaar, daar waar wij als gemeente nodig zijn.

“Met ondersteuning van professionals kunnen vrijwilligers worden aangestuurd en ondersteund”

Zaken waarbij de gemeente niet nodig is laten wij over aan de burger en volgen we op afstand. Ook wanneer burgers en groepen zich niet kunnen redden moeten wij als overheid een helpende hand bieden. De tevredenheid en betrokkenheid van onze inwoners blijft ons uitgangspunt.

Tijden veranderen. Dit betekent dat we professioneel zijn en dat we ons in elke omgeving kunnen aanpassen. We tonen initiatief en durven zaken los te laten, maar we voelen ons ook medeverantwoordelijk. Niet alleen onze medewerkers moeten deze competentie beheersen, dit verwachten wij ook van het bestuur (college en raad) en onze inwoners. We zijn flexibel, maar ook duidelijk. We leggen onze wederzijdse verwachtingen op tafel zodat later geen teleurstellingen kunnen ontstaan. We uiten onze mening, ongeacht tegen wie dit is

en we staan hier ook voor. Eerlijkheid is niet voor niets een van onze kernwaarden. We mogen fouten maken, maar komen hier wel voor uit en repareren dit waar mogelijk.

De rol van de gemeente is steeds meer aan het veranderen door de ontwikkeling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. We krijgen steeds meer de regierol. We moeten nadenken of onze bestaande manier van vergaderen voldoende mogelijkheden biedt om inwoners op een gelijkwaardige manier aan tafel te krijgen. Wellicht zijn nieuwe vormen nodig om dit goed in te vullen.

De verandering van werken brengt niet alleen lusten voor de burgers mee, maar ook zekere lasten. We willen daar continu helder over communiceren en afspraken maken wie welke verantwoordelijkheid op zich neemt. De ruimte waarbinnen een ieder kan en moet opereren,

“De overheid moet niet te veel opschalen. Diensten vertrekken namelijk en de middenstand zit met minder klanten. Een grotere gemeente is niet gewenst, maar samenwerking is van belang.”

moet duidelijk zijn. De uitvoering van onze diensten wordt steeds meer op afstand gezet, voor de medewerkers betekent dit een verschuiving van specialist naar generalist. Dit betekent ook dat we werken in een reeds afgeslankte organisatie.

6

STRATEGIE: UITVOERINGSPROGRAMMA

Wonen

In samenwerking met bewoners, woningcorporaties, maatschappelijke instellingen en het bedrijfsleven gaan we werken aan een pakket van maatregelen om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. Dit biedt starters op de woningmarkt kansen en vermindert de kans op leegstand en verpaupering.

Werkgelegenheid

Om jongeren aan de Achterhoek te kunnen binden is werkgelegenheid belangrijk. Door onderwijs en werk beter op elkaar te laten aansluiten kunnen we jongeren binden aan de Achterhoek. We spelen als gemeente een actieve rol in het overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven en stimuleren het creëren van werkervaringsplaatsen. Ook nieuwe technologie en de verduurzaming, van onder meer de energievoorziening, bieden mogelijkheden voor nieuwe werkgelegenheid. Verduurzaming en verbetering van de huidige

woningvoorraad kan de bouwsector - die door de huidige crisis zwaar is getroffen - een nieuwe impuls geven. Naast het geven van voorlichting over mogelijkheden en regelgeving zetten we ons ook in om initiatieven op dit terrein te ondersteunen en waar mogelijk te faciliteren.

(bijlage: 2-3-6)

Toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie zijn een belangrijk speerpunt voor Oost Gelre. De versterking hiervan is belangrijk voor de werkgelegenheid. Speerpunten zijn:

- Wijn-, streek- en gezondheidsproducten voor verschillende doelgroepen;
- Cultuurhistorie, landschappen en fiets-

en wandelproducten voor senioren;

- Meer evenementen.

Het geeft ons de kans om de kwaliteiten van ons gebied aan anderen te laten zien. Hierbij moeten we de kracht van ons gebied in regionaal verband goed laten zien.

(bijlage: 2-4)

Energieneutraal

Het streven is om in de Achterhoek energieneutraal te worden door in te zetten op grootschalige energiebesparing en productie van hernieuwbare energie. Hiervoor kunnen we geen enkele duurzame energiebron op voorhand uitsluiten.

Onze rol daarbij is:

- het ondersteunen van bestaande initiatieven;
- nieuwe duurzame initiatieven en projecten uit de samenleving (van inwoners, bedrijven en/of maatschappelijke organisaties) te faciliteren en verbinden.

(bijlage: 2-5)

Veranderingen door de Participatiewet, nieuwe taak van de Jeugdzorg, en de veranderingen in de AWBZ en de Wmo

Voor deze veranderingen ('de decentralisaties') worden de Achterhoekse kaders gehanteerd:

- De burger in zijn omgeving als vertrekpunt.
- Versterken van de eigen kracht van mensen, het gezinssysteem en/of het sociaal netwerk.
- De belangen van mensen prevaleren boven die van systeemwerelden.
- Preventie en laagdrempelige vormen van ondersteuning worden versterkt.
- De toegang tot alle maatschappelijke ondersteuning is lokaal, integraal en laagdrempelig vormgegeven.
- Een enkelvoudige vraag krijgt een enkelvoudige aanpak, voor meervoudige vragen is uitgebreide vraagverheldering en zorgcoördinatie noodzakelijk.
- Inzet van generalisten om het beroep op specialisten terug te dringen.
- Het doel van de intergemeentelijke samenwerking is een win-winsituatie voor meerdere partijen.
- Het nieuwe systeem voor het maatschappelijk domein wordt gebouwd voor 90% van de gevallen.

- Uitwerking binnen de gegeven financiële kaders van nieuwe maatregelen in het maatschappelijk domein.

Zelfstandig verder, maar samen met anderen

Oost Gelre werkt samen met andere partijen, waar dat kan. Waarom? Omdat we met een groter geheel een beter resultaat kunnen bereiken, van zowel meer kennis als kwaliteit. Ook hier zijn verschillende gradaties, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Wij vinden het belangrijk om de eigen identiteit en de korte lijnen met onze inwoners te behouden. We hechten aan zelfstandigheid en kleinschaligheid. Om die reden wordt een ambtelijke fusie of herindeling niet overwogen. *(bijlage: 3-10)*

We stemmen onze dienstverlening af op de vraag

Dit betekent dat we oog hebben voor persoonlijk contact waar daar behoefte aan is, bijvoorbeeld voor zorg en welzijn. Het verstrekken van rijbewijzen en paspoorten zijn zaken die snel en efficiënt afgehandeld kunnen worden, maar ook daarbij is er aandacht voor persoonlijk contact. Onze medewerkers en dienstverlening zijn daarop ingericht. *(bijlage: 3-9)*

Medewerkers

We doen geen uitspraken over het aantal fte's dat onze organisatie nodig heeft. De ontwikkelingen van de drie decentralisaties zijn nog uiterst onzeker. De afgelopen jaren hebben we stevig ingezet op Strategische Personeelsplanning. Hiermee blijven we doorgaan om zo onze organisatie af te stemmen op de vraag.

De toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen vragen een andere rol van onze medewerkers. Zij gaan steeds meer van uitvoerder naar regisseur. Dit vraagt vertrouwen, zowel intern (binnen de gemeentelijke organisatie) als extern. We zijn ons ervan bewust dat we dit vertrouwen moeten verdienen. Onze medewerkers werken steeds meer plaats- en tijdonafhankelijk. Dit heeft als gevolg dat medewerkers minder vaak op kantoor aanwezig zijn. Dit brengt zowel voor- als nadelen met zich mee. We moeten ervoor zorgen dat we afspraken goed blijven afstemmen om onduidelijkheden te voorkomen.

Huisvesting

De inrichting van onze huisvesting gaat niet meer alleen over het aantal werkplekken in relatie tot het aantal fte's. Vanzelfsprekend moet een gebouw

voldoen aan de Arbo-eisen. De inrichting van de huisvesting wordt vooral bepaald door de vraag van de geleverde diensten. Dan denken we ook aan de ontwikkelingen van de decentralisaties en Het Nieuwe Werken. Hoe dit vorm krijgt is op dit moment nog te onzeker om een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Binnen een periode van twee jaar krijgt dit steeds meer vorm en biedt het ook duidelijkheid. We gaan voor een flexibel kantoorconcept zodat we op deze ontwikkelingen kunnen inspelen. Bij verbouwingen en kleine aanpassingen proberen we hier, waar mogelijk, rekening mee te houden. We willen loketfuncties flexibel inrichten. We onderzoeken de mogelijkheden voor een werk-café of andere concepten die optimaal ingericht zijn op samenwerking.

Herijken bestaand beleid

Na vaststelling van deze strategie door de raad herijken we het bestaande beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting en verder uitgewerkt in tal van nota's en notities. Indien bestaand beleid en de uitvoering daarvan niet meer in lijn ligt met onze visie, zullen we andere keuzes maken en de daaraan verbonden taken beëindigen of afbouwen.

Takendiscussie Nieuwe Stijl

Daarnaast gaat er in de taakverdeling burger versus overheid een verschuiving plaatsvinden. Zowel in de initiatief-, plannings- als uitvoeringsfase krijgt de burger een groter aandeel. Taken die de gemeente traditioneel verzorgde gaan over naar de burger. Daar staat echter tegenover dat de burger bij deze nieuwe taakverdeling weer andere dingen van de overheid verwacht. Vanuit een gelijkwaardige positie zal de gemeente in een meer ondersteunende rol gaan handelen. Dit stelt bijzondere eisen aan bestuurders en ambtenaren. Begrippen als faciliteren (van kennis en middelen), makelaarsfunctie en toezicht op afstand moeten samen met burgers en maatschappelijke instellingen vorm krijgen. Dit betekent dat een Taken-discussie Nieuwe Stijl vooral draait om de rollen van de gemeentelijke organisatie en minder gedreven is vanuit bezuinigingen.

Afhankelijk van (economische) ontwikkelingen en politieke voorkeur kunnen telkens opnieuw prioriteiten worden gesteld in de realisatie van de gestelde doelen. Deze strategie is daarom een dynamisch document. Gewijzigde inzichten en actuele ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn de strategie bij te stellen of aan te vullen.

7

BIJLAGEN

1. Samenvatting oogst bijeenkomsten Harreveld, Vragender, Lichtenvoorde en Groenlo.
2. Overzicht strategische keuzes.
3. Overzicht algemene opmerkingen en dilemma's bijeenkomsten Harreveld, Vragender, Lichtenvoorde en Groenlo.
4. Moties

Bijlage 1: Samenvatting uitkomsten bijeenkomsten

KRIMP EN SAMENWERKING

1 - Behouden van voorzieningen (sport, welzijn en onderwijs, buurtsuper), recreatie en verenigingsleven.

'Dubbele voorzieningen' beperken en goed verdelen over de gemeente, waarbij de kleine kernen niet worden vergeten.

Gemeente investeert in basisvoorzieningen, waarbij de exploitatie/participatie in handen komt van de inwoners.

Combineren van verschillende functies (school, buurtwinkel, zorgcentrum en gemeenschapsruimte) onder één beheer.

Het betaalbaar houden van voorzieningen vereist een grotere inzet van vrijwilligers.

Inzet van vrijwilligers mag niet leiden tot verdringing van reguliere arbeidsplaatsen.

Krimp bestrijden heeft géén zin, je moet je leren aan te passen aan de gevolgen ervan.

Zowel verenigingen als professionele organisaties moeten zich in de (nabije) toekomst op andere doelgroepen richten.

Gezamenlijk bewustwording en draagvlak creëren.

Een plan maken hoe om te gaan met de gevolgen van krimp.

Noodzakelijke acties binnen Oost Gelre en regio op elkaar afstemmen.

Behouden van identiteit.

Ga uit van eigen kracht, maar zoek wel de samenwerking. Ga elkaar niet beconcurreren, maar zoek nieuwe allianties.

Jongeren binden aan de Achterhoek.

Bieden van rust, ruimte, reinheid en goedkope kinderopvang (ouders). Bieden van passende woonruimte (huurwoningen en goedkope starterswoningen).

Ouderen binden aan de Achterhoek (het is goed oud worden in de Achterhoek).

Uitgaan van de eigen kracht en onderscheidend vermogen van deze regio. Maak van de vergrijzing een Unique Selling Point.

2 - Door samenwerking effectiever doelen realiseren.

Doen waar je goed in bent, elkaar aanvullen en versterken.

Samenwerking prima, maar met behoud van eigen identiteit. Initiatief moet komen vanuit henzelf.

Samenwerken (tussen kerkdorpen) is een must en zorgt weer voor een wat grotere 'gemeenschap'. Geen fusie met de grote kernen! Samenwerking niet zien als verlies (emotie bij bestuur). Faciliterende taken kunnen om efficiency redenen in groter verband worden ondergebracht, maar 'beleidseigen' taken niet in groter verband onderbrengen.

Grootschalige projecten regionaal aanpakken, kleinschalige projecten op gemeentelijk niveau.

Stimuleren evenementen ter bevordering van de leefbaarheid.

De planning van evenementen op elkaar afstemmen, zodat de onderlinge 'concurrentie' beperkt wordt.

WERK EN WERKGELEGENHEID

3 - Behouden van werkgelegenheid, betere afstemming vraag en aanbod.

Opzetten databank voor stage- en werkervaringsplaatsen door ondernemers (VNO-NCW), overheid en scholen.

Opzetten van een initiatieven- en talentenbank, waarbij de overheid een soort makelaarsrol zou kunnen vervullen.

Ook bedrijven kunnen samenwerking zoeken met mogelijk uitwisseling van personeel.

Richt een Achterhoek-talenten-academie op. Onderwijs en werk beter op elkaar laten aansluiten (werkervaringsplaatsen, promoten van bedrijven op vakbeurzen en scholen).

Onderzoek de mogelijkheden van ICT en kijk over de grens.

Inwoners en bedrijven stimuleren gebruik te maken van lokale aanbieders.

Kansen vergroten voor startende (jonge) ondernemers.

Maak het gemakkelijker om een bedrijf te starten, bijvoorbeeld samen met andere ondernemers onder één dak. Oprichten van bedrijfsverzamelgebouw.

Fonds voor startende ondernemers in het leven roepen.

Huidige bedrijven behouden, jonge ondernemers de ruimte geven.

Verspoelen van regels en verruimen van bestemmingsplannen om bedrijven meer kans te bieden zich te ontwikkelen.

4 - Versterken recreatieve sector, toerisme en zorg.

Creëren van divers aanbod van overnachtingsmogelijkheden.

Uitbuiten van de unieke waarden van de Achterhoek (rust, ruimte etc.).

Nieuwe doelgroepen aantrekken (paardrijden, mountainbiken etc.).

Ook in de wintermaanden een aantrekkelijk aanbod verzorgen.

Verbeteren en in stand houden infrastructuur fietspaden (o.a. doortrekken fietspad Groenlo – Zwolle).

Bevorderen talenkennis (Duits). Netwerk uitbreiden naar buitenland (Euregio). Toeristisch Achterhoek meer promoten.

Oprichten van zorgboerderijen (voor ouderen en mensen met een beperking).

Soepel omgaan met bestaande regelgeving. Combinatie van activiteiten toestaan (bijvoorbeeld agrarisch en recreatief).

Onder voorwaarden bedrijvigheid in het buitengebied toestaan.

5 - Versterken bedrijvigheid in duurzame technologie als energievoorziening en woningen.

Verlenen van subsidie op woningverbetering of zonnepanelen, zodat de investering zich sneller terugverdient.

Voorlichting door de overheid over de mogelijkheden, bijvoorbeeld onbekendheid met nieuwe producten op te heffen (welke producten zijn interessant).

6 - Meer technische bedrijvigheid naar Oost Gelre halen.

Stimuleren van innovatie.

ROLVERDELING INWONERS - OVERHEID

7 - Terugtrekende overheid.

Overheid moet stimuleren, enthousiasmeren, opvoeden en faciliteren.

Gemeente behoudt de regie en weegt de belangen van de verschillende partijen. Hierbij vergroot zij de zelfredzaamheid van burgers.

Gemeente faciliteert en ondersteunt burger-initiatieven en stelt daarbij de kaders. Ook jongeren nadrukkelijk betrekken bij plannen en de realisatie daarvan.

Initiatieven komen van burgers en instellingen.

Gemeente zorgt voor opleiding en ondersteuning van vrijwilligers en legt verbindingen (netwerk). De overheid moet op basis gelijkwaardigheid meedenken / meewerken met burgers en instellingen.

Overheid geeft vertrouwen aan inwoners en levert waar nodig professionele inbreng (advies en coaching).

Ook in grote kernen dienen projecten door vrijwilligers te worden gedragen.

Voorzichtig zijn met het naar de dorpsraden toehalen van de volledige verantwoordelijkheid voor projecten. Overheid blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit. Politiek systeem moet zich aanpassen aan de nieuwe rol van de overheid (gemeenteraad als raad van toezicht). Overheid stelt geld en deskundigheid ter beschikking en burgers regelen het verder.

8 - Minder regels, maar wel duidelijke kaders.

Minder de oplossing zoeken in regels bij het borgen van kwaliteit, veiligheid en het bieden van rechtsgelijkheid.

Op hoofdlijnen de kaders bepalen waarbinnen door inwoners en ambtenaren creatief kan worden gedacht en gewerkt.

Soepeler omgaan met regels (op basis van vertrouwen) en overbodige regels afschaffen.

9 - Ondanks schaalvergroting en efficiencymaatregelen moet het persoonlijk contact blijven bestaan.

Verder samenwerken en doorvoeren digitalisering om zodoende kosten te besparen en de dienstverlening te versnellen.

Dienstverlening (snel en efficiënt of met de nodige aandacht) afstemmen op de dienst / het product en de klant.

Als je iemand van de gemeente spreekt, dan moet die persoon ook verstand van zaken hebben. Goede combinatie zoeken tussen digitaal en persoonlijk contact.

Service en dienstverlening door de gemeente vergroten.

Openstellingstijden beter laten aansluiten bij de huidige gewoonten in de samenleving (meer in de avonden en in het weekend).

10 - Overheid moet dicht bij de burger blijven staan, korte lijnen.

Waken voor één grote gemeente Achterhoek. Persoonlijk contact is belangrijk, terwijl het 'achter de schermen' grootschalig mag worden georganiseerd. Net als bij de banken biedt de gemeente bepaalde diensten op locatie aan (bijvoorbeeld in het verzorgingshuis).

Gemeenteambtenaren hebben een luisterend oor.

Meerdere contactpersonen per kern. In elke kern blijft een dorpsraad nodig.

Gemeente weet wat er speelt in de wijk / buurt en dorpen.

ZORG

Burgers zo lang mogelijk in eigen omgeving laten wonen.

Kleinschalige zorg op maat bieden, waarbij mantelzorgers worden ondersteund/begeleid, bieden van opleidingen. Eenvoudige zorg door mantelzorgers, zware zorg door professionals.

Ouderen zolang mogelijk laten participeren in de samenleving.

Collectief vervoer opzetten zodat ook ouderen zelfstandig de boodschappen kunnen blijven doen.

Ondersteunen van ouderen bij het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen (zorg dichtbij).

Bevorderen familiebanden (kangoeroewoningen).

Gebruik maken van kennis en kunde van ouderen.

Organiseren van activiteiten (bijvoorbeeld 'Kom met etten' in Harreveld).

Verenigingen en hun gebouwen moeten een bredere functie krijgen.

Vinden van trekkers in de verschillende wijken.

11 - Zorgvraag en -aanbod bij elkaar brengen.

Er moet een markt komen waar zorgaanbod en zorgvraag bij elkaar worden gebracht. De gemeente

kan hier een rol in spelen (makelaarsfunctie).

Samenwerken van verenigingen en maatschappelijke organisaties.

12 - Naoberschap is géén mantelzorg en mantelzorg is géén professionele zorg.

Naoberschap is wederzijds en dat moet ook zo blijven, mantelzorg is dat dikwijls niet. Het besef moet groeien dat je naast rechten ook plichten hebt (we moeten het samen doen).

Ruilsysteem van onderlinge "dienstverlening" opzetten en daarbij zowel jong als oud betrekken (gemeente faciliteert hierbij).

Vergroten vrijwilligerspotentieel en participatie van burgers.

Vrijwilligerssite beter laten functioneren en meer bekendheid geven.

Met ondersteuning van professionals kunnen vrijwilligers worden aangestuurd en ondersteund en het bieden van cursussen.

Oprichten van een vrijwilligersklas die potentiële vrijwilligers actief benadert en helpt. Huidige vrijwilligers (organisaties) moeten nieuwkomers een kans geven mee te doen.

Op scholen weer aandacht schenken aan vrijwilligerswerk.

Mensen die vrijwilligerswerk doen op een of andere manier belonen.

Betrek ook werkzoekenden, arbeidsongeschikten en mensen met een beperking bij het vrijwilligerswerk. Versoepel regels. Breng vervolgens de talenten van deze mensen in beeld.

Opzetten van een winkeltje dat mensen helpt bij bijvoorbeeld het invullen van formulieren (kan worden bezet door vrijwilligers).

Betaalbaar houden van de zorg.

Meer clusteren om efficiency in de zorg te waarborgen. Dagbesteding van ouderen en mensen met een handicap deels onderbrengen bij verenigingen.

Mensen met een beperking een kans bieden binnen het bedrijfsleven.

Eigen bijdrages verhogen, bepaalde hulpmiddelen zelf bekostigen, minder bureaucratie, ondersteunen familieleden en naoberschap.

Zelf zorg inkopen en bekostigen uit overwaarde woning.

Vergroten eigen verantwoordelijkheid. Zelf (zo lang mogelijk) zorg regelen en betalen; overheid zorgt voor vangnet.

Op wijk- of dorpsniveau zelf (professioneel) organiseren van de zorg.

Oprichten van zorgcoöperaties (regelarme organisatie).

Lichte zorg door vrijwilligers en waar nodig professionele zorg inkopen.

Dagbesteding in elke kern voor mensen met een beperking.

5

WONEN EN BEREIKBAARHEID

13 - In de kleine kernen zijn huurwoningen nodig om starters op de woningmarkt een kans te geven en jongeren te behouden voor de kern.

Doorstroom in woningmarkt bevorderen (mogelijkheden voor starters vergroten).

Gemeente gaat met woningcorporaties in gesprek om weer te investeren in de kleine kernen.

Koop leegstaande woningen op en breng deze in de verhuur.

Realiseer in de toekomst appartementen in de leegstaande (winkel)panden, kerken.

Gemeente zorgt voor aantrekkelijke grondprijzen.

14 - Jongeren behouden voor de regio.

Werkgelegenheid bevorderen, passende en betaalbare woonruimte bieden, verbeteren bereikbaarheid.

Betaalbare woningen.

Soepeler omgaan met de regels (bijvoorbeeld permanente bewoning recreatiewoningen).

Het moet mogelijk zijn om voormalige agrarische bedrijven bewoonbaar te maken voor (meerdere) gezinnen of vestiging van andere bedrijven (o.a. ZZP'ers) om verpaupering tegen te gaan.

Mogelijkheden binnen het bestemmingsplan verruimen (mits bestaande bedrijven zich kunnen blijven ontwikkelen). Flexibele opstelling van gemeente vereist.

15 - Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen (in de kleine kern).

Bouwen van levensloopbestendige woningen

en bestaande woningen hierop aanpassen.

Kwalitatief hoogwaardig landschap.

Landschappelijke kwaliteit is al hoog dus beperkt investeren.

Inbreiding vóór uitbreiding.

Pas uitbreidingsmogelijkheden creëren wanneer er géén mogelijkheden meer zijn in de kern. Bestaande woningen slopen en nieuw duurzaam bouwen. Oprichten van een woningbank waarin woningen worden opgenomen die op korte of middellange termijn vrijkomen.

Kies voor groei van de kleine kernen in plaats van uitbreiden van Groenlo en Lichtenvoorde.

Blijf investeren in 'rood' en onderhoud van 'groen'. Toezicht door de gemeente op bouwen blijft ook in de toekomst nodig.

28

16 - Een goede digitale ontsluiting is een must.

Aanleg van glasvezel, ook in de kleine kernen en het buitengebied.

In coöperatief verband realiseren van een digitaal netwerk.

Overheid zou kunnen bijdragen aan het realiseren van masten.

Verbeteren mobiele communicatie (Mariënveld en Harreveld).

UPC dwingen haar netwerk beschikbaar te stellen voor andere providers.

17 - Een goede ontsluiting van de Achterhoek via wegennet en openbaar vervoer (OV).

Verbeteren bereikbaarheid (N18/A18) en kwaliteit OV (treinverbinding Winterswijk – Arnhem).

OV beter afgestemd op vraag.

Capaciteit bestaand OV vergroten op de momenten dat het druk is (maandag en vrijdag i.v.m. studenten), wellicht is de extra inzet van bussen een optie.

Legale liftplaatsen realiseren.

Buurtbus behouden en gebruik stimuleren.

Het realiseren van de doelstelling CO2 neutraal heeft niet de hoogste prioriteit, alleen als het rendeert.

Aankoop zonnepanelen door verenigingen met overheidssubsidie.

Biovergisting biedt wel kansen; specifiek beleid maken per dorp (wat is mogelijk en wat is gewenst).

Openbare ruimtes CO2 neutraal

Aankoop zonnepanelen door verenigingen met overheidssubsidie.

Zonnepanelen niet op woningen en/of windmolens wegens verslechtering landschappelijke waarden, maar in weilanden of andere open ruimtes.

SCHOOL EN ONDERWIJS

De aanwezigheid van een school in elke kern is een must, waarbij kwaliteit vóór kwantiteit gaat.

Het behouden van de kwaliteit door een gezamenlijk schoolbestuur en het rouleren van leerkrachten.

Scholen in de toekomst vestigen in MFA's.

Opsplitsen van scholen tussen kerkdorpen per groep.

Bredere inzetbaarheid van scholen.

Leerlingen aantrekken vanuit de grote kernen.

Bereikbaar onderwijs.

De allerkleinsten moeten in eigen kern terecht kunnen. Organiseren gezamenlijk vervoer (schoolbus).

Samenvoegen van scholen en verenigingen is niet gewenst, behoud van eigen identiteit is belangrijk.

Bouwstop voor Groenlo en Lichtenvoorde en juist bouwen in de kleine kernen.

Vormen van omni-verenigingen (verenigingen met verschillende sporten).

18 - Verzuiling in het onderwijs mag niet meer aan de orde zijn.

Scholen moeten (nog) meer lokaal de samenwerking zoeken.

Bijlage 2: Opmerkingen, beschouwingen, vragen en dilemma's uit de bijeenkomsten

KRIMP EN SAMENWERKING

De overheid moet niet te veel opschalen. Diensten vertrekken namelijk en de middenstand zit met minder klanten. Een grotere gemeente is niet gewenst, maar samenwerking is van belang. Bijvoorbeeld om als één Achterhoek je stem te kunnen laten horen in Den Haag.

Met de inzet van mensen met een beperking moet worden opgepast dat er géén verdring op de arbeidsmarkt plaatsvindt. Ook de MFA's kunnen een bedreiging vormen voor de plaatselijke horeca.

Bij het leren omgaan met de gevolgen van krimp rekening houden met de verschillen per kern.

Hoe kun je jongeren bewegen om zich als vrijwilliger in te zetten? Juist voor een frisse blik! Voor het behouden van vrijwilligers is een goede sfeer en waardering voor het werk belangrijk.

Sluiting van scholen in de kleine kernen moet niet afhangen van de kwantiteit, maar van de kwaliteit.

Ook de keten hebben een belangrijke functie in de kleine kern bij de overgang van jongeren van basisschool naar voorgezet onderwijs.

Alleen wanneer we het voorzieningenniveau op peil weten te houden zullen jongeren, die bijvoorbeeld wegens studie zijn vertrokken, weer terugkeren naar de Achterhoek.

Naoberschap komt pas echt in beeld als de noodzaak daarvoor toeneemt.

Hoewel de gevolgen van krimp en vergrijzing nu snel zichtbaar worden hebben veel inwoners nog géén

goed beeld bij de gevolgen van krimp en de snelheid waarmee dit verschijnsel zich zal openbaren. Is er onderzoek gedaan naar de snelheid waarop de gevolgen van krimp en vergrijzing zich zullen openbaren en zijn er verschillen tussen de kleine en grote kernen?

Krimp is niet meer tegen te houden, we moeten leren omgaan met de gevolgen ervan. Het blijven aanbieden van bouwlocaties om krimp tegen te gaan wordt als een achterhaalde strategie gezien.

Collectief wordt ervaren dat je krimp alleen in samenwerking met anderen en liefst regionaal te lijf moet gaan.

WERK EN WERKGELEGENHEID

Werkgelegenheid is een belangrijke factor bij het behouden van jongeren voor de Achterhoek. De specifieke kwaliteiten van onze omgeving en het rijke verenigingsleven spelen echter ook een belangrijke rol bij het behouden of weer terugwinnen van jongeren.

Beeldvorming over de Achterhoek speelt een rol bij het behouden en aantrekken van bedrijven. Positief is de arbeidsmoraal, bier en Zwarte Cross kan als negatief worden gezien. Maar er is meer nodig om bedrijven te binden of aan te trekken (ondersteuning, Innovatiefonds).

De Achterhoek lijkt ver weg, maar het westen van het land is goed te bereiken (en andersom). In de Achterhoek kun je in een uurtje tijd een veel grotere afstand overbruggen dan in het westen.

Wanneer meer regulier werk door vrijwilligers wordt gedaan vormt dit een bedreiging voor de werkgelegenheid.

Uit onderzoek zou blijken dat in de regio Achterhoek hoger opgeleiden juist makkelijker een baan vinden

dan laag opgeleiden. De vraag is of dat ook een passende baan is. Hoe zit dat nu?

Vrijwilligerswerk, naoberschap en mantelzorg kunnen een bedreiging zijn voor de werkgelegenheid.

Burgers investeren alleen in duurzame voorzieningen (woningisolatie, zonnepanelen etc.) wanneer het bedrijfseconomisch interessant is. Burgers zouden ook op hun morele plicht moeten worden gewezen. De overheid zou meer duidelijkheid kunnen verstrekken over de regels, mogelijkheden. Wat is de AGEM precies?

Komt de verbetering van de N18 niet een beetje te laat (mosterd na de maaltijd)?

Het behouden en creëren van nieuwe werkgelegenheid wordt gezien als belangrijkste voorwaarde om mensen te behouden voor onze regio. En wellicht kan het jonge inwoners die om reden van studie vertrokken zijn verleiden terug te keren naar Oost Gelre.

In hoeverre vormt het stimuleren van vrijwilligerswerk, samen- en zelfredzaamheid en naoberschap een bedreiging voor het (lokale) bedrijfsleven?

ROLVERDELING INWONERS – OVERHEID

Verenigingen en organisaties zelf de bevoegdheid geven te beschikken over de besteding van budgetten kent enkele nadelen:

- mogelijk strijdige belangen
- overbelasting vrijwilliger
- gebrek aan kennis en kunde bij vrijwilligers (ondersteuning gemeente gewenst)

Wanneer de uitvoering bij burgers en (maatschappelijke) organisaties komt te liggen blijft toezicht noodzakelijk. Dit toezicht is wel gebaseerd op vrouwen.

We houden als burgers het grote aantal regels zelf in de hand door een beroep te doen op gelijke behandeling, de grenzen van het toelaatbare op te zoeken etc. We moeten af van de gewoonte om steeds maar weer nieuwe regels te verzinnen voor situaties die afwijken of niet waren voorzien. We moeten iets doen aan ons normbesef. Bovendien is een vereenvoudiging van regels een illusie bij complexe aangelegenheden. Voor een belangrijk deel worden de regels ook door het Rijk en de provincie opgelegd.

Door mee te deinen met de vergrijzingsgolf kan passend toerisme worden uitgebouwd. Het is echter de vraag of hiermee voldoende werkgelegenheid kan worden behouden of gecreëerd.

De termen faciliteren en ondersteunen moeten nader vorm worden gegeven.

Het overdragen van verantwoordelijkheden aan verenigingen wordt als onhaalbaar en onverantwoord gezien. Enkel binnen strikte kaders en heldere doelen kunnen middelen worden overgedragen. Door burgers en instellingen eigenaar te maken zal het verantwoordelijkheidsgevoel ook toenemen.

Wanneer je (professionele) zorg ontvangt is het géén vanzelfsprekendheid dat je ook iets terugdoet naar de maatschappij. Het kan je gevoel van eigenwaarde wel vergroten als dit toch mogelijk is en gebeurt.

De afstand tussen burger en gemeente moet klein blijven (ook bij samenwerking). Hierin is niet alleen een rol weggelegd voor de overheid. Blijf als overheid in gesprek met burgers, scholen en andere maatschappelijke organisaties.

Welke rol kan de gemeente spelen bij het opzetten van concrete projecten die de samenredzaamheid kunnen vergroten?

Dorpsraden zien nu nog op tegen het dragen van de verantwoordelijkheid voor de realisatie van projecten of de toewijzing van stimuleringsbijdragen / subsidies. Moet de verantwoordelijkheid dan maar bij de gemeente blijven?

Om voorzieningen en dienstverlening betaalbaar te houden spelen zaken als schaalvergroting en het vergroten van efficiency is belangrijke rol. De kleine kernen hechten echter waarde aan de 'menselijke maat'. Worden de kleine kernen daarmee extra de dupe van deze ontwikkelingen?

Wanneer de overheid het initiatief overlaat aan de inwoners is het van belang dat alle belanghebbenden erbij betrokken worden en dat niet één groep aan het langste einde trekt.

De overheid wordt vaak geassocieerd met - in de beleving van burgers en bedrijfsleven - overbodige regelgeving. De roep om minder regels is dan ook groot. Daar staat tegenover dat inwoners wel gelijke behandeling eisen en risico's op incidenten (bijvoorbeeld kinderopvang) beperkt willen zien. Het vraagt om een andere houding van burgers en ambtenaren om binnen kaders (op hoofdlijnen) creatieve oplossingen te bedenken die recht doen aan alle belanghebbenden.

ZORG

Naast het vergroten van het aantal vrijwilligers is vooral het behouden van vrijwilligers belangrijk. Aangezien we steeds meer van vrijwilligers verwachten en de druk bij dezelfde mensen komt te liggen is het gevaar van overbelasting aanwezig. Op termijn zouden deze vrijwilligers dan kunnen afhaken.

Het verdwijnen van de maatschappelijke stage in het onderwijs wordt als een gemis gezien.

Maatschappelijke organisaties kunnen best nog wel

efficiënter werken. De gerealiseerde efficiencywinsten in de zorg kunnen vervolgens (deels) gebruikt worden om de menselijke maat te bevorderen (contact en aandacht is en blijft enorm belangrijk).

Mantelzorg gebeurt door de jonge ouderen (65 – 75), omdat jongeren en gezinnen te druk zijn. Als we langer moeten doorwerken gaat de schoen wringen.

Modern naoberschap kan professionele hulp niet vervangen en mag door de overheid niet worden gezien als kans om te bezuinigen op de zorg. Naoberschap gaat uit van tweerichtingsverkeer.

Je moet vrijwilligers géén verplichtingen opleggen, het moet vanuit de mensen / verenigingen zelf komen.

Na een tijd van economische groei (welvaart) nu weer meer aandacht voor welzijn.

Is er een verschil in hoe ouderen zich voelen in de grote en kleine kernen?

Kenmerk van (modern) naoberschap is het over en weer helpen. De overheid maakt oneigenlijk gebruik van dit fenomeen om de zorg betaalbaar te houden. Naoberschap mag niet onder één noemer met mantelzorg worden gebracht.

Naoberschap was een plicht, je was van elkaar afhankelijk. Niemand kon zonder elkaar. Ingegeven door de huidige ontwikkelingen moet dit besef er weer komen. Niet alleen je recht opeisen, maar ook voor je plichten staan. We moeten het samen doen!

Wat is ervoor nodig om het idee van een zorg-coöperatie verder vorm te geven?

Dagbesteding voor ouderen onderbrengen bij verenigingen is een mooi idee, maar de verenigings-

activiteiten spelen zich meestal af in de avonden en het weekend. Ook jongeren kunnen geïnteresseerd raken voor zorgactiviteiten. Ze willen zich inzetten voor bepaalde klussen, maar zich niet langdurig verbinden aan periodieke verplichtingen. Hiervoor moet je dus begrip tonen.

Veel mensen die hulp nodig hebben voelen zich bezwaard om een beroep te doen op vrijwilligers. Hoe kunnen we iets doen aan deze beleving?

In de kleine kernen zijn veel mensen die iets voor een ander willen betekenen. Het zijn echter wel vaak dezelfde personen die overal voor worden ingezet. Hoe kunnen we ook anderen mobiliseren?

De verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd wordt als een bedreiging gezien voor het actief houden van ouderen. Mensen van 67+ zeggen straks mogelijk al gauw: 'het is mooi geweest'.

Het vergroten van het vrijwilligerspotentieel kan voor bestaande vrijwilligersorganisatie als een bedreiging worden ervaren (de angst voor het onbekende). Een soortgelijke bedreiging wordt ervaren bij de samenwerking tussen kernen onderling op het gebied van onderwijs en verenigingsleven.

WONEN EN BEREIKBAARHEID

Afgezien van het optimaliseren van het dienstrooster en de capaciteit op piekmomenten, wordt beschikbaarheid en kwaliteit van het OV in de regio niet als een probleem gezien.

Naast passende woonruimte wordt het voorzieningenniveau in de directe leefomgeving van belang geacht voor de leefbaarheid. Door kostbare voorzieningen te centraliseren en kleinschalige projecten in de kernen te faciliteren blijft het voorzieningenniveau grotendeels behouden.

Het realiseren van een meer duurzame samenleving wordt door inwoners nu nog vooral bedrijfseconomisch benaderd (hoe snel heb ik mijn zonnepanelen terugverdiend). Het plaatsen van zonnepanelen en windmolens wordt als ontsiering van het landschap ervaren. Bovendien wordt visie en beleid gemist vanuit Den Haag en Brussel als het gaat om landbouw en duurzaamheid. Bedrijfsmatige investeringen in duurzame energie worden als kostbaar ervaren terwijl de terugverdientijd te lang is.

Een goede infrastructuur, zowel digitaal als fysiek, wordt als voorwaarde gezien voor het behoud en aan aantrekken van voldoende werkgelegenheid en het behouden van beroepskrachten voor onze regio (thuiswerken en goede verbinding met westen van ons land).

SCHOOL EN ONDERWIJS

De aanwezigheid van goed onderwijs en een school wordt als ruggengraat gezien van de leefbaarheid in een dorp. Een school speelt een belangrijke rol bij het vormen van sociale contacten (alle leeftijden) en zorgt voor aanwas naar het rijke lokale verenigingsleven. De angst bestaat dat kinderen die elders naar school gaan zich ook daar aansluiten bij verenigingen.

Jongeren verlangen naar een basis in de kleine kern waar men op terug kan vallen. Een school kan zo'n plek zijn.

Bijlage 3: De volgende keuzes leggen we voor aan de raad:

1. Kennis te nemen van de Strategie Oost Gelre.
2. Een zelfstandige gemeente te blijven met een eigen ambtelijke organisatie die goed samenwerkt met haar buurgemeenten, andere overheden en de regio.
3. Onze werkwijze om meer te doen aan 'overheidsparticipatie' door te zetten.
4. De organisatieontwikkeling volgens het 'SLIMme blokje' door te zetten.
5. De drie decentralisaties te beschouwen als een onderdeel dat de komende tijd verder uitgewerkt wordt en hierbij uit te gaan van de Achterhoekse kaderstelling voor het maatschappelijk domein.
6. Bij de keuzes rond gemeentelijke huisvesting uit te gaan van verbeteringen die bijdragen aan een flexibele indeling van het gebouw (flexplekken en multifunctioneel gebruik).
7. Het college op te dragen om voorstellen te doen voor vervolgdiscussies over Wonen, Onderwijs, Voorzieningen en een Takendiscussie Nieuwe Stijl.
8. Te kiezen voor versterken van toerisme en recreatie.
9. Energieneutraal te worden op de schaal van de Achterhoek.

MOTIE
artikel 37 Reglement van orde

De raad van de gemeente Oost Gelre in vergadering bijeen d.d. 6 november 2012
Onderwerp: Coöperatie Oost Gelre De Raad,
Gelezen de Begroting 2013, Toekomstvisie Oost Gelre 2020 en overwegende <ul style="list-style-type: none">- dat de krimp onafwendbaar is en dit ook gevolgen heeft voor Oost Gelre;- dat het voorzieningenniveau onder druk komt te staan- dat er binnen Oost Gelre veel kennis en kunde is;- dat de "nieuwe overheid": zelf geen trekker is maar juist ruimte biedt voor initiatieven van onderop;- dat het regeerakkoord een enorme impact zal hebben vanaf 2015 of eerder;- dat er een besef van urgentie is;- dat krimp in elke kern op de agenda staat;- dat we alleen samen Oost Gelre vitaal kunnen houden;- dat Oost Gelre gekenmerkt wordt door vakmanschap, ondernemerschap, goede arbeidsmoraal, naoberschap en gemoedelijkheid- dat het ook in de toekomst goed wonen, werken en recreëren is in Oost Gelre;- dat krimp ook kansen biedt;
Dringt er daarom bij het college op aan om: gericht en integraal - en met gebruikmaking van de kennis die wij hebben in onze gemeenschap (ondernemers, onderwijs, zorg, dbo's, corporaties etc) - tot een concrete agenda en actieplannen te komen om Oost Gelre vitaal te houden en gaat over tot de orde van de dag.
 namens de CDA fractie, Theo Donderwinkel

Deze motie is aangenomen / verworpen in de raadsvergadering van 6 november 2012

J. Vinke, raadsgriffier

met elkaar, voor elkaar

MOTIE
artikel 37 Reglement van orde

De raad van de gemeente Oost Gelre in vergadering bijeen d.d. 6 november 2012

Onderwerp: Raadsbrede discussie over strategie Oost Gelre

De Raad,
gehoord de beraadslaging,
overwegende dat:

- Er diverse decentralisaties van taken plaats gaan vinden vanuit het Rijk naar de gemeenten;
- Het nieuwe Kabinet de decentralisaties in principe richt op 100.000+-gemeenten maar concrete plannen daartoe nog niet bekend zijn;
- Het Rijk bezuinigt waardoor de uitkeringen uit het Gemeentefonds onder druk komen te staan;
- Oost Gelre daardoor gedwongen wordt de Rijksbijdrage nog efficiënter in te zetten;
- Demografische ontwikkelingen de komende jaren een steeds grotere rol gaan spelen;
- De voorbereidingen om te komen tot een ambtelijke fusie tussen Oost Gelre en Winterswijk op verzoek van een meerderheid in de Raad, zijn stopgezet;
- Daarbij aangegeven is dat intergemeentelijke samenwerking in de Achterhoek, in het bijzonder de Oost-Achterhoek, niettemin een hoge prioriteit heeft;
- Het College is gevraagd te verkennen op welke gemeentelijke taakgebieden, intergemeentelijke samenwerking in de Achterhoek, in het bijzonder de Oost-Achterhoek, - anders dan in de vorm van een ambtelijke fusie-, uit oogpunt van efficiency, kwaliteit en kostenbesparing gewenst is en gevraagd is deze uitkomsten aan de Raad voor te leggen, uiterlijk januari 2013;
- De betrokkenheid van de Raad bij het onderzoek naar mogelijke intergemeentelijke samenwerking, tot nu toe te wensen heeft overgelaten;
- Het belangrijk is eerst in Oost Gelre met elkaar in gesprek te gaan over de gemeente die we eigenlijk willen zijn alvorens nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan;
- Daartoe een heldere strategie moet worden geformuleerd die aangeeft wat voor een gemeente wij willen zijn. Daarin zal in ieder geval duidelijk moeten zijn wat ons ambitieniveau is en hoe wij de veranderende rol van de gemeente richting haar inwoners en bedrijven zien.

verzoekt het college:

1. Om een Raadsbrede discussie voor te bereiden en te faciliteren, met als doel eind januari 2013 de contouren van de strategie voor Oost Gelre, helder te hebben zodat deze meegenomen kunnen worden in de daaropvolgende vergaderingscyclus van de commissie en de Raad.
2. Om op basis van de uitkomsten van de Raadsbrede discussie, het overleg met onze inwoners en bedrijven te organiseren zodat die uitkomsten getoetst kunnen worden bij de verschillende doelgroepen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

VVD

Kees Porskamp
Fractievoorzitter

OOG

Frits Schmidt
Fractievoorzitter

35

*Deze motie is aangenomen in de raadsvergadering
d.d. 6 november 2012*

De griffier

www.facebook.com/meeprateninoostgelre